

fecatis sepulchra Prophetarum, & dicitis, Si fuissimus in diebus Patrum nostrorum, non effemus socii eorum in sanguine Prophetarum. Interim impletis mensuram Patrum nostrorum, cum missos à Deo sanctissimos viros impie occiditis, adeo ut remiat super vos omnis sanguis iustus, qui effusus est super terram, à sanguine Abel iusti usque ad sanguinem Zacharie filii Barabia, quem occidisti inter Templum & altare Jerusalēm, Jerusalēm, qua occidis Propteras, & lapidas eos, qui ad temmisi sunt! Quoties voluis congregare filios tuos, quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas, & noluit? Ecce relinquetur vobis domus vestra deserta. Converso deinceps ad populum sermone: Non me videbitis, inquit, amodo, donec dicatis: Benedictus qui venit in nomine Domini (k).

1. Matt.23.23.

39.

Gazophylacium collatitiae Fidelium pecuniae & muneribus excipiendis destinatum.

Sedens Jesus è regione Gazophylaci, viros plures locupletes ingentem collatitiae pecunia sumمام conferentes animadvertis; cum interim mulier quadam vidua pauperula, non nisi duo minuta, nempe quartam sicut partem, obtulisset. Accitos ergo Discipulos ita affatus: Vidua hęc pauper plus omnibus conculcit. Omnes enim ex eo quod abundabat obtulerunt; hęc verò de penuria sua omnia, quae habebat, largita est [l].

1. Mar.12. 41.

44. Luc.21. 1.

4.

Templi magnifici adficiū. Eversionis illius imminentis vaticinum.

Sub vesperum exēsunt è Templo Iesu sumptuosam illius adficiū strūram, munerum divitias, & lapidum, quibus constabat, immanitatem indicarunt. Quibus Jesus futurum tandem prædixit, ut tota ea moles adeo subverteretur, quod no lapis quidem lapidi superstrutus maneret. Cū autem ad declive Montis Olivæ, unde in Templum prospectus, perveniens, asedit; rogantibusque Discipulis, quando oraculum illud, de eversione Templi implendum definiretur, & quod de oraculo illius fide signum daret, hęc reponuit (m).

m. Matt.24. 1.

3. Marc.13. 1.

4. Luc.21. 5.7.

Plures Pseudocristi & Pseudoprophetae.

Cavete ne quis unquam vos seducat, plures enim meo nomine venientes sub obtentu Christi incātios seducent. Undique autem obstrepent bellorum, præliorum, & seditionum rumores. Quæ omnia non terminus erunt malorum, sed initium & crepundia. Gentes in gentem committentur, ingruent pestes, famæ, terremotus, & cœlitus terrendis hominibus data signa; quæ omnia futurae ca-

lamitatis præfigia. Ante hęc omnia injectis in vos manibus rapibunt ad Judices, coram eorum coeti sistent, quo palam meo nomini testimoniū feratis. Bonū tamen anima vos esse inter ingruentia hęc mala jubeo, neque sollicitos de paranda vobis defensione cogitare; ego enim tantam vobis sapientiam, & eloquentiam suppeditabo, ut stare contra vos hostes nequaquam possint; neque enim, vos estis, qui loquimini, sed Spiritus Patris mei qui loquitur in vobis. Persecutorum vestrorum numerum augebunt necessarii quique vestri, & amicorum charissimi, totiusque orbis in vos mei gratiā invidiam creabitis; ab omnibus prodemini, ac tandem necesse vestra odio suo indulgebunt. Surgebant pariter plures pseudofratres, & pseudoprophetæ, sed qui perseveraverint usque in finem, salvus erit. Ante illarum rerum exitum, Evangelium longè latèque per orbem annunciatum (n).

n. Matt.24. 5.
14. Marc.13.
6. 13. Luc.21.
8. 19.*Cum urbs Jerusalēm obsidione premetur, fugite ad montes.*

O Rationem illam suam ita prosecutus est: Cū vos hostium coronā cinctam urbem Jerusalēm videritis, atque abominationem desolationis prædictam à Danièle Propheta, stantem in loco sancto, tunc imminent Urbis excidium reputate. Quare si quis in Iudea tum temporis versatur, ad montes statim confugiat; qui super testa, fugā se proripiat, ne dato quidem ingrediendi domum, ut charum aliquod secum deferat, tempore; qui in agris, neglecta urbe, cum iis, quibus amicitur vestibus fugiat. Urget enim dies ultionis: Vebnutribus & prægnantibus, illis diebus. Orate autem, ne fiat fuga vestra in hyeme vel Sabbato. (non enim satis prompta eset eo tempore fuga) Erit tunc tribulatio magna, qualis non fuit ab initio mundi usque modo, neque sicut. Et nisi breviati fuisse dies illi propter electos, non ficeret salva omnis caro. Adjectis, multis tunc seductores, Christi & Prophetae nomen prætendentes, prodigiorum fulgore ita oculos mortaliū perstrictrōs, ut vel electis ipsi possent imponere; adventum autem Filii Dei velut fulgor, qua latè patet Iudeorum gens, mīcatum (o).

o. Matt.24. 15.
27. Marc.13.
14. 23. Luc.
21. 20. 24.*Signa in Sole & Lunā.*

Hęc omnia consequentur signa in sole pariter & astris edita, quæ omnium gentium luctus & consternatio excipiet, ut pote imminens grande aliquid malum expectantum. Ejubant vicem suam omnes per orbem nationes, cum signum filii hominis subito inter nubes emicabit, atque ipse tandem nube vestus, & Angelorum satellitio comitatus, parabit, quorum nempe Angelorum ministerio è quatuor Celi angulis electi cogentur. Cum videritis hoc omnia, ait, levate capita vestra, ecce appropinquat redemptio vestra. Imminentis

22.

et statis præludium ex arbore fici gemmante captatis; ita pariter ex his omnibus de adventu Regni Celorum certum vos capere argumentum licet. Amen dico vobis, quia non præteribit generatio hęc, donec hac omnia fiant. Calum & terra transibunt, verba autem mea non præteribunt (p).

p. Matt.24.28.
36. Marc.13.
24. 32. Luc.
21. 25. 34.*Sic erit adventus Filii hominis, quemadmodum diluvium sub Noe.*

I TA planè filius hominis venturus est, quemadmodum olim sub Noe diluvium. Inter comedationes lætaque connubia diem fallebant mortales, cū subito aquarum effusis imbris inundata terrā, omnes demersi sunt. Ita planè erit et adventus Filii hominis. Tunc duo erunt in agro, unus asumetur & unus relinquetur. Duo molentes in mole, una asumetur, & una relinquetur. Vigilate ergo, quia nescitis quā horā Dominus vester venturus sit. Ita vos exhibete, quemadmodum vigil servus, qui adventum Domini sui, incertus quā horā, nunquam non operitur. Si sciret Pater familias quā horā fur venturus eset, vigilarerit utique, & non sineret perfodi domum suam. Ideo & vos esote parati, quia, quia nescitis, horā Filii hominis venturus est (q).

q. Matt.24.38.
44. Marc.13.
33. 37.*Parabola duorum servorum, quorum alter fidelis, alter in-fidelis.*

A Djecit parabolam famuli, qui à Domino distribuenda in reliquos conservos annone præpositus, manus suum integrā adeo impletiv fide, ut ejus merito universa domus Oeconomus constitueretur. Si vero famulus ille concessa sibi potestate abusus, reliquos conservos injuriis & verberibus ascerit, comedationibus, & ebrietatibus tempus fallet; inopinus supervenientis Dominus pro merito suo, ait Christus, multabit, detudet in carcere, & infidelitatis atque impudentiae ipsius ultionem exiget acerbissimum (r).

r. Matt.24. 42.
51.*Parabola decem Virginum.*

A Ttexuit alias parabolas ad eundem scopum collimantes, ut decem Virginum, quarum quinque sapientes, stultæ totidem; illæ parato lampadibus suis oleo, sponsum opperintur; istæ omnia negligunt. Superveniente sposo, quo tempore omnes quiescebant, sapientes excusso statim somno lampades suas facile aptarunt, stultæ postulato ad comitibus oleo, nec obstante, ad emendum sibi illud procurrebant. Venit inter haec Sponsus, & qua parata erant, intraverunt cum eo ad nuptias, ceteris absentibus exclusis. Vigilate itaque, ait Jesus, quia nescitis diem neque horam (s).

s. Matt.25.1.8. ram (s).

15.

*Dissert. Calmet Tom.II.**Parabola Patris familias, talent in famulos distribuentis.*

N Arravit pariter de homine, qui iter aliquod initurus, pecuniam divisit in famulos, negotiacionis agenda gratiā. Debet uni quinque talenta, alteri tria, tertio unum. Cum redisset ad propria, & rationem poneret in servos, is cui quinque talenta crediderat, bis totidem tulit accepto; qui tria, sex rependit; quare laudatos utrosque ad instruunt à se convivium admisit. Venit tertius, qui datum sibi talentum restituit, dicens, defossum in terra sedul custodisse se, ne à quoquam pecunia raperetur; norat enim rem sibi esse cum Domino duro pariter & crudeli, cuius pecuniam discrimini exponere periculose esse arbitrabatur. Irratus ad hęc herus, tolli ab eo talentum & dari alteri, qui decem rependerat, ac foras ē domo pelli imperavit (t).

t. Matt.25.14.
30.*Judicium Filii Dei describitur.*

V Enturus ad hominum judicium Filius Dei, ait, Angelorum satellitio comitatus descendet, atque throno glorie suę assidens, oves ad dexteram suam, hædos statuet ad sinistram. Horum primos ad gloriam Regni sui invitabit, illos mittet in ignem aeternum, qui paratus est Diabolo & Angelis ejus. Porro Electis suis laudabit, quod esurientes, sitiens, in malis versans, ipse solatium apud illos & levamen invenerit; quod enim, inquit, uni ex minimis meis fecisti, mibi fecisti. Reprobis vicissim criminis verter, quod in necessitatibus suis, fame, sitiique duros illos atque immisericordes nactus sit; sibi enim sumere, quidquid minimis suis mali rependissent (u).

u. Matt.25.31.
46.*Jesus Christus mortem suam & passionem Discipulis prænuntiat.*

V Erso dein ad Apostolos sermone, admonuit futurum, ut pafchate post biduum celebrando, Filius hominis in manus hostium traditus, crucis supplicio tandem periret (v). Inter haec delibabant Principes Sacerdotum, qua ratione Christum tenere potuissent; in quam rem minus opportunum tempus diem festum, nequid seditionis in populo exciretur, censebant (y). Dum haec agitabantur consilia, Judas, unus ex duodecim Apostolis, cum iniquo esset in Iesum animo, Sacerdotes conveniens, pafchā mercede proditum se in eorum manibus Magistrum spopondit. Oderat Magistrum Apostolus, quod in profusionem unguenti pretiosi in pedes Iesu effus obmürurantem in se, Preceptor ipse reprehendisset. Proditionem agit in se sumens Judas, opportunam cæptabat occasionem, qua solitarium, & à turbarum affluentium concursu remotam

x. Matt.26. 1.
2. Marc.14. 1.
2.y. Matt.26. 3.
4. 5. Marc.14.
1. 2. Luc.22.
1. 2.z. Matt.26. 1.
2. Marc.14. 1.
2.

Jesum natus, Iudeorum manibus tradetur (z).

z Matt. 26.14.

16. Marc. 14.

10. 11. Luc.

22. 3. 6.

a De hac tem-

poris distri-

butione vide

quæ adjec-

cione

Disserta-

tionis de Pa-

schate.

Feriā quintā contulit se Jesus ad montem

Olivarum sive Bethaniam, nec nisi inclinante jam die Jerosolymam contendit.

Cum vero nullam ibi certam haberet domum, à Discipulis rogatur, quod potissimum coenaculum celebrando Paschali convivio feligeret. Iussit ille Petrum & Joannem ire ad Urbem, & quem primum offendenter hominem, lagenam aqua portantem, sequi; deducendos ab illo in coenaculum fratum, in quo nihil eorum, quæ ad Pascha desiderentur, defuturum scirent. Venerunt illi, factaque fermenti perquisitione de more, coenam appararunt. Inclinante autem die ad montem Olivarum regressi, praefixa à se omnia Magistro retulerunt (b).

b Matt. 26.17.

18. 19. Marc.

14. 12. 16.

Luc. 22. 7. 13.

Novissima cœna Jesu Christi Jerosolymæ.

SUB vesperam ingressus in Urbem Jesus, ad paratum ab Apostolis coenaculum Paschali convivio celebrando se contulit. Discubentibus omnibus palam editit, ex eorum numero quendam proditionem in se moliri. Autonitis similes Apostoli, pro se singuli rogabant, num de ipso diceret. Siluit Jesus, id tantum addens, unum ex duodecim eidem adhuc uitum convivio nefarium illud crimen moliri; oportere autem fe, quod Scripturarum fides impleretur; sed vix infandæ proditionis authori! Simul ad hæc Judas, num de seloqueretur interrogavit; & Jesus submissa forte voce, cum Apostoli ceteri nihil intellexerint: Tu dixisti (c).

c Matt. 26.20.

25. Marc. 14.

17. 21.

Eucharistiae institutio.

Inter vescendum significavit Jesus, se magno semper desiderio flagrasse Paschalium illud cum Discipulis vescendi; postremum enim illud esse, quod cum illis celebraret, convivium. Simulque calicem accipiens, dixit, se nupsiam adhuc de eo genimine vitis degustaturum, donec novum biberet in Regno Dei; atque gratis, degustare jussit de illo omnes singillatim, *Luc. 22.15.* ... *18.* Acceptum panem benedixit, fregit atque commensalibus distribuit, dicens. Hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur Ita & benedicatum prius poculum degustandum tradidit, suum sanguinem dicens, pro humano generis salute effundendum, *d Matt. 26.25.* ... *29. Marc. 14.* Tum adiecit: Hoc quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis; tum & illud iterum protestatus, se nihil eibi potuisse. Confer *1. Cor. 11. 23. 25.* suum veniret [d]. Ad Petrum autem versus significavit (*): Ecco Satanus expedit vos ut cribraret, sicut triticum; ego autem

32.

rogavi pro te, ut non deficiat fides tua; & tu aliquando converrus confirmas fratres tuos.

Apostoli de prima inter se dignitate disceptant.

Discipulabant Apostoli, quis eorum dignior haberetur; quibus Jesus: Reges terra, ait, dominantur eorum; vos autem non sic; sed qui major est in vobis, sicut sicut minor. Vocatis me magister & Domine, & bene dicatis; ego autem in medio vestrum sum, sicut qui ministrat. Vos permanebitis mecum in temptationibus meis, & ego dispono vobis, sicut dispositus mibi Pater meus Regnum, ut edatis & bibatis super menam meam in Regno meo, & sedeat super thronos, judicantes duodecim Tribus Israel (e).

c Luc. 22. 25.

... 30.

Pedes Apostolis lavantur.

Post coenam, insigne humilitatis & amoris erga Apostolos sui argumentum Jesus relietur, surgens à mensa, postisque vestibus, & linteo accinctus, lavandos suscepit singulorum pedes, & linteo, quo præcingebatur, abstergere. Ad Petrum cum venisset, recusavit ille pedes ad lavandum exhibere, nuncquam se id commisurum dicens, ut lavari st̄ à Magistro sineret. Cui Jesus: Si non lazero, non habebis partem meam. Protulit illiē pedes Apostolus, oblaturum se pariter & caput protestatus. Et a lotione peracta, Jesus vestibus resumptis, id à se præstitum dixit, ut insigne exemplum imitarentur; si Magister etenim pedes illorum lavisset, lavare se invicem ipsi pariter debuissent (f).

f Joan. 13.1.22.

Charitatis & unionis vinculum inter Apostolos.

Rationem autem suam prosequens, dixit, non nisi modico adhuc tempore spatio se cum illis versaturum; quærendum ab illis nec inveniendum. Hortatus ad mutui amoris confessionem, quibus, ait, characteribus Discipulos vos meos præstabitis. Interrogant Petro, quod demum esset abiturus, respondit: Quod ego vado, tu ne sis modi, scies autem postea. Et Petrus, cur ergo, ait, ego non potuerim? vel vitam pro te meam tradere paratus sum. Jesus ad hæc: Animam tuam pones pro me? Amen dico tibi, non cantabit Gallus, donec me ter neges.

Interrogavit proinde, num ad Evangelium annunciatum antehac à se missis, sine argento, & calceamentis, num, inquam, aliquid ipsis defulisset; & cum nihil defulisset responderent, Sed modi, ait Jesus, qui habet sacculum, tollat similiter & poram, & qui non habet, vendat tunicam suam, & emat gladium. Quibus verbis ambigibus rerum omnium, qua deinceps opprimerentur, penuriam, & imminentes illis persecutions designabat. Sed Aposto-

li

Ad Montem Olivarum se confert.

Si ad literam sermonem ejus interpretati, attulerunt illico geminos gladios, num fatis essent interrogantes. Sed Jesu majoris momenti aliquid ipsis annuntiatur, nil hec curans, respondit: Satis est; quippe qui norat futurum, ut post resurrectionem suam verborum illorum sensum assequentur (g).

g Joan. 13. 33.

38. Luc. 22.

35. 38.

Jesus vadit, & Apostoli locum nesciant.

Quantam in se fiduciam collocarent, post hoc fuisus demonstrans, protinus ei se ire in dominum Patris, in qua plures essent mansiones, singulas singulis paratum. Reditum se postea ad illos deducendos; & tunc notum illis futurum & locum, quem ipse petierit, & viam. Ad hæc Thomas: Domine, nescimus quid vadis, & quomodo possumus viam scire? Excepit Jesus: Ego sum via, veritas, & vita. Ne mo venit ad Patrem, nisi per me. Si cognovissetis me, & Patrem meum utique cognovissetis. Philippus ostendit sibi Patrem, nec aliud se ceteroque poscere, obsecrabat. Cui Jesus: Philippus, qui videt me, videt & Patrem meum. Non credis quia ego in Patre, & Patre in me est? Verba que loquor vobis, à me ipso non loquor. Patrem in me manens, ipse facit opera. Quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, hoc faciam. Si diligitis me, mandata mea servate; & ego rogabo Patrem, & alium Paraclitum dabit vobis. Non relinquam vos orphanos, veniam ad vos. Aduic modicum, & Mundus jam me non videt, vos autem videtis me. In illo die vos cognoscetis, quia ego sum in Patre meo, & vos in me, & ego in vobis. Qui autem diligit me, diligitur à Patre meo. Et ego diligam eum, & manifestabo ei metus (h).

h Jo. 14. 1. 21.

Jesus Christus manifestat se Discipulis, non Mondo.

Uñavist Judas, sive Thaddæus, ecce ipse se Discipulis, non Mondo proderet. Respondit Jesus: Si quis diligit me, sermonem meum servabit, & Pater meus diligit eum, & ad eum venientem, & mansione apud eum faciemus. Adiecit, scientiam illis suppeditaturum Spiritum Paraclitum à Patre mittendum, quo dicta à se omnia assequantur. Dare se illis pacem, non quomodo solet Mundus; nec verò turbarentur, neque formidarent. Audibitis, ait, quia ego dixi vobis: Vado, & venio ad vos. Si diligereis me, utique gauderetis, quia vado ad Patrem, quia Pater maior me est. Jam non multa loquar vobis; venis enim Princeps Mundi bujus, & in me non habet quidquam. Sed ut cognoscat Mundus, quia diligo Patrem, & scit mandatum datum mihi Pater, sic facio; surgite, eatmus (i).

i Jo. 14. 22. 31.

E cœnaculo igitur egressus post hymnum actionem gratiarum de more recitatum, ad montem Olivarum se contulit (k).

k Matt. 26.30.

Mar. 14. 26.

Luc. 23. 39.

Jesus vinea est, Pater agricola, Discipuli palmites.

Untes alloquebatur Jesus, se vineam esse, cuius agricola Pater, edicens. Omne autem palmitum, ait, non ferentem fructum, toller eum, & omnem qui fert fructum, purgabit eum, ut fructum plus afferat. Ego sum vitis, vos palmites; qui manet in me, hic fert fructum multum, quia sine me nihil potest facere. Si manseritis in me, quodcumque volueritis, petetis, & fieri vobis. In hoc clarificatus est Pater meus, ut fructum plurimum afferat. Sicut dilexit me Pater, & ego dilexi vos. Si precepta mea servaveritis, manebitis in dilectione mea, scit & ego Patris mei precepta servavi. Et maneo in ejus dilectione. Hoc est preceptum meum, ut diligatis invicem; scit dilexi vos. Majorem bac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis promiscuis suis. Hoc logutus sum vobis, ut gaudentium vestrum impleatur (!).

l Jo. 15. 1. 13.

Apostoli Amici Jesu Christi.

Protestatus est, nolle se amplius servos illos dicere, cum servum Domini confilia lateant, sed amicos, quibus commis- sa fibi à Patre secreta revelasset. Adiecit: Non vos me elegistis, sed ego elegi vos, ut fructum afferatis, & fructus vester maneat. Ait nihil esse cur fluperent, si odium in Mundi provocasset, cum & ipse prius eius invidiam fuerit expertus. Si de Mundo fuissent, suos amasset Mundus; cum segregatos & selectos, ut essent Christi, Mundus tanquam alienos odio prosequeretur, revocarent in memoriam id à Magistro ante prenunciatum; famili conditionem nihil quam Domini meliorem esse; & si persecutionem ipse tulisset, & illos paria toleratos. Et vicissim, si sermones ipsius homines servarint, & illorum servatores: Si non venissem, adiecit, & locutus eis non fuisse, peccatum non habent; nunc autem excusationem non habent de peccato suo. Qui me odit, & Patrem meum odit; si opera non fecisset eis, quia nemo aliud fecit, peccatum non habent. Nunc autem & viderunt, & oderunt me & Patrem meum. Cum venerit Paraclitus, quem ego mittam vobis à Patre, ille testimoniū perhibet de me. Et vos testimoniū perhibetis, quia ab initio mecum es (m).

m Joan. 15.15.

27.